

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: **S. H.**
zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem
se sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1,
proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky Praha,**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 2. 2025, č. j. OAM-1590/ZA-ZA11-ZA06-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Rozhodnutím ze dne 20. 2. 2025, č. j. OAM-1590/ZA-ZA11-ZA06-2023 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), bylo rozhodnuto o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu tak, že se dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o azylu*“), mezinárodní ochrana žalobci neuděluje.

II. Žaloba

2. Žalobce v žalobě uvedl, že do České republiky přicestoval v roce 2019. Obává se návratu do své rodné země proto, že by byl vystaven nebezpečí vyšetřování a následného trestního stíhání v souvislosti s jeho otevřeně projevovanými politickými postoji a s jeho aktivním vystupováním proti současnému běloruskému režimu. Žalobce se začal veřejně politicky projevovat v roce 2020, kdy v Bělorusku proběhly prezidentské volby, ve kterých proti sobě kandidovali dlouholetý prezident Lukašenko a opoziční kandidátka Cichanouska. Kontroverzní výsledky voleb a následná mezinárodní reakce zpochybňující jejich demokratickou legitimitu měly za následek intenzivní vlnu protestů. Žalobce se jich osobně účastnil, a to jednou v Plzni, a dvakrát v Praze. Jeden z těchto pražských protestů proběhl na běloruském velvyslanectví právě v den konání voleb. Při této příležitosti byl žalobce zachycen na kamerovém záznamu pracovníka tohoto zastupitelského úřadu. V zemi jeho původu se navíc politická situace v poslední době ještě výrazněji zhoršila, a to v kontextu začátku válečné agrese na Ukrajině. Byla totiž mimo jiné zahájena tzv. skrytá mobilizace ozbrojených sil, která má vést ke zvýšení akceschopnosti běloruské armády na podporu ruské federace a případného zapojení Běloruska do války. Žalobce odkázal na článek <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/praha-plzen-volby-v-belorusku-demonstrace-protest-beloruska-vlajka-pirati> a na článek <https://www.voxpot.cz/mobilizace-podle-lukasenka-bojovat-po-boku-ruska-ale-nestat-se-agresorem-cislo-2/>. Žalobce vyjádřil obavu z povolání v rámci mobilizace s tím, že mu bylo v lednu a únoru 2023 doručeno šest předvolání na vojenskou správu, z čehož čtyři byla právě mobilizační. Žalobce navíc napadenou zemi po zahájení bojů několikrát navštívil. Pro svůj nesouhlas s ruskou invazí vyjádřil svůj zájem vstoupit do řad pluku Kastuse Kalinovského složeného z běloruských dobrovolníků, který se zapojil do bojů na východě Ukrajiny proti ruským okupantům. Žalobce se tedy obává možné trestní represe i z tohoto důvodu. Sestra žalobce studovala v Bělorusku medicínu, a přestože dosahovala mimořádných studijních výsledků, při skládání poslední zkoušky byla konfrontována se svými opozičními politickými názory a v konečném důsledku jí vysokoškolský diplom nebyl vydán. Výhrůžky se přitom odkazovaly i na osobu žalobce, coby jejího bratra.
3. Žalobce uvedl, že správnímu orgánu doložil fotografie dokazující jeho účast na výše zmíněných pražských protestech proti Lukašenkovu autoritářskému režimu, záznam chatové komunikace s členem z Pluku Kalinovského a úryvky z běloruského zákona o vojenské službě. Žalovaný se přitom při posuzování skutkového stavu spokojil primárně se zprávami OAMP mapujícími obecný stav věcí veřejných v Bělorusku a bagatelizoval jejich význam. Žalobce se domnívá, že tím nebyly řádně posouzeny veškeré jím tvrzené okolnosti, a skutkový stav nebyl řádně zjištěn, a že měl žalovaný přistoupit k udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Argumentace žalovaného, že žalobce nebyl doposud ve vlasti trestně stíhán ani neměl problémy se státními bezpečnostními orgány, je dle žalobce nepřiléhavá, jelikož ve smyslu předmětného ustanovení zákona o azylu postačí, aby byl strach z možného budoucího pronásledování důvodný. Podle žalovaného ze strany Běloruska objektivně dochází k monitoringu diaspor za hranicemi nebo práci organizaci diaspory, ovšem případ žadatele z těchto okolností vyloučil s odkazem na to, že v jeho kontextu se jedná pouze o jednorázovou aktivitu, ke které navíc došlo téměř před pěti lety, tedy mu dle správního orgánu s vysokou mírou pravděpodobnosti zvýšený zájem ze strany běloruských státních orgánů nehrozí. S tímto závěrem žalobce nesouhlasil s poukázáním na nevydání vysokoškolského diplomu jeho sestře a na to, že jeho aktivita nezůstala ve společnosti zcela bez povšimnutí.

4. Žalobce poukázal na v odůvodnění napadeného rozhodnutí citovanou zprávu OAMP - Bělorusko: Situace účastníků protestů z roku 2020, Kontroly na bělorusko-ruských hranicích, situace Běloruských občanů po dlouhodobém pobytu v zahraničí, Monitoring sociálních sítí a kontrola telefonů, Vojenská služba, Pluk Kalinovského a dobrovolnické sbory na Ukrajině ze dne 23. 4. 2024 - desítky lidí, kteří se pokusili vstoupit do dobrovolnických jednotek, byly zatčeni a odsouzeni k trestu odnětí svobody, neboť běloruské orgány se mohou dozvědět o dobrovolnících a sympatizantech s dobrovolnickým pluky skrze falešné boty. Žalovaný k tomu uvedl, že „*k odhalení došlo pouze u zlomku z celkového případu počtu dobrovolníků*“, čímž podle žalobce nejen potvrzuje, že běloruské státní orgány skutečně pracují na odhalení osob, které usilují o vstup do této dobrovolnické jednotky, ale rovněž, že mnohdy jsou v této své snaze úspěšné a odhalení zájemci následně čelí trestní represi.
5. K tvrzení správního orgánu, že žalobcova žádost byla podána výlučně za účelem legalizace pobytu žalobce v České republice, žalobce uvádí, že sice původně disponoval zaměstnaneckou kartou, nicméně měl především v úmyslu svou rodnou zemi opustit, jak ostatně uvedl i během svého pohovoru před žalovaným, a toho času nepovažoval za podstatné, jakým způsobem tohoto docílí, vzhledem k tomu, že na území České republiky přijel v roce 2019 a to s platným pobytovým oprávněním, tudíž neměl potřebu žádat o udělení mezinárodní ochrany. Dle ust. § 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) platí, že tento zákon se nevztahuje na cizince, který je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce by se tak v případě podání žádosti o mezinárodní ochranu musel nutně vzdát své budoucnosti zde na základě standardního oprávnění dle zákona o pobytu cizinců, jelikož by si toto oprávnění přinejmenším nemohl dále prodlužovat. Ohledem na rozvíjení budoucnosti žalobce na území však bylo bezesporu výhodnější setrvat zde na základě standardních pobytových oprávnění. Na základě výše uvedeného tedy žalobce považuje za zcela logické, že o mezinárodní ochranu žádal v České republice až v okamžiku, kdy pozbyl své pobytové oprávnění, přičemž se nejednalo o ztrátu pobytového oprávnění ze závažných důvodů, např. pro předchozí trestnou činnost, obcházení zákona či pro jiná jednání, která by zavadala důvod považovat další pobyt žalobce na území za nežádoucí.
6. Podle žalobce se žalovaný žádným způsobem nezabýval přiměřeností rozhodnutí z hlediska dopadu do soukromého a rodinného života žalobce dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, když žalobce na území České republiky pobývá již 6 let, za tuto dobu si zde vytvořil pevné vazby, a to jak sociální, tak i ekonomické. Vzhledem k tomu, že na území České republiky přicestovala v roce 2019 žalobcova matka, která zde pobývá na zaměstnaneckou kartu. Odůvodnění neudělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu považuje žalobce za nepřekoumatelné.
7. Ohledně neudělení doplňkové ochrany si správní orgán dle žalobce protiřečí, když uvádí, že z informace OAMP - Bělorusko: Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 25. 6. 2024 vyplývá, že běloruská legislativa stále umožňuje udělení trestu smrti mj. za terorismus, pokus o terorismus, vlastizradu a za další, aby následně nepodloženě uvedl, že přestože se žadatel účastnil protirežimních demonstrací a vyjádřil zájem účastnit se válečných bojů na straně bojující proti spojenci jeho země původu, nehrozí mu v této žádné nebezpečí. Správní orgán tedy měl hodnotit, jak se žalobcova země původu staví k odpůrcům režimu, kteří dlouhodobě pobývají v zahraničí, přičemž by shledal, že existuje vysoká pravděpodobnost nežádoucích následků v případě návratu.

III.

Vyjádření žalovaného

8. Ve vyjádření k žalobě žalovaný navrhl zamítnutí žaloby s tím se zabýval prezentovaným azylovým příběhem a neshledal důvodnými obavy z pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Trestní stíhání žalobce v Bělorusku z důvodu jeho nedostavení se na vojenské cvičení bylo zastaveno pro absenci zákonné opory. Mobilizace v Bělorusku neprobíhá, země se do válečného konfliktu na Ukrajině přímo vojensky nezapojovala. Žalobce své obavy odvíjí od tvrzení o své účasti na třech protirežimních demonstracích, k nimž ale mělo dojít už před pěti lety. Komunikace, motivovaná snahou žalobce o vstup do Pluku Kalinovského, byla už v zájmu tohoto útvaru utajená, nadto od svého záměru žalobce ve výsledku upustil a do Pluku nevstoupil. Otisky ukrajinských razítek v cestovním pasu lze v jeho případě logicky zdůvodnit jeho vazbou k přítelkyni a k dceři, která je občankou Ukrajiny - sám např. v pohovoru uvedl, že v červenci 2023 jel na Ukrajinu na dceřiny křtiny.
9. K námitkám vztahujícím se k neposouzení přiměřenosti rozhodnutí z hlediska dopadu do žalobcova soukromého a rodinného života a k namítanému potenciálnímu porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod žalovaný konstatuje, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu až poté, kdy bylo v důsledku legislativní změny s účinností od 1. 7. 2023 dřívější ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) ze zákona o azylu vyřazeno. V usnesení č. j. 4 Azs 135/2024-30 ze dne 29. 10. 2024 NSS konstatuje, že: „...dle nedávného usnesení rozšířeného senátu ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, č. 4589/2024 Sb. NSS, tvrzené rodinné či osobní vazby v ČR nemůžou být jakkoli relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany, a to ani dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, ve znění do 30. 6. 2023. Již z tohoto důvodu veškerá argumentace stěžovatele právem na soukromý a rodinný život postrádá relevanci ve vztahu k rozhodnutí žalovaného, kterým nebylo vyhověno jeho žádosti o mezinárodní ochranu. V právě citovaném rozhodnutí rozšířeného senátu se zároveň uvádí, že řešení situace takových cizinců, resp. žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mají v České republice osobní či rodinné vazby, v jejichž důsledku by jejich nucené vycestování mohlo představovat porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je třeba hledat v zákoně o pobytu cizinců.“ Pro úplnost lze jen doplnit, že žalobce je zdravým, praceschopným, dospělým mužem, nenacházejícím se ve stavu závislosti na své matce.
10. Podle žalovaného žalobce v zemi původu nebyl vystaven pronásledování, to mu nehrozí ani pro případ návratu, stejně tak správní orgán neshledal, že by mu v případě návratu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. V žalobcově případě nebyly shledány žádné okolnosti hodné zvláštního zřetele, pro něž by bylo namístě udělit mu humanitární azyl. Jak ze správního spisu vyplývá, jde o dospělého, plně právně způsobilého muže, který byl a je schopen si zajistit prostředky na své životní potřeby vlastní prací. Je zcela zdravý, je rozvedený a jeho dcera - ukrajinská státní příslušnice, žije se svou matkou na Ukrajině. Žalovaný podotýká, že humanitární azyl je institutem výjimečným, udělovaným ve zcela specifických případech, mezi něž případ nyní posuzovaný řadit nelze. Na jeho udělení není právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení žalovaného. V případě žalobce se zjevně nejedná o situaci, jež by byla srovnatelná či obdobná situacím demonstrativně specifikovaným judikaturou, odmítá, že by postupoval nepřiměřeně restriktivně, jak je mu žalobou vytýkáno. Obsah žalobní argumentace se ve vztahu k ustanovení § 14 zákona o azylu omezuje na tvrzení o formálním pochybení obecné povahy,

nespecifikuje žádné konkrétní důvody, jež by správnost vysloveného závěru o absenci důvodů hodných zvláštního zřetele v posuzovaném případě vyvracely.

11. Žalobce nepožádal o mezinárodní ochranu bezprostředně poté, co k tomu měl příležitost nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového, byť v ČR žije od roku 2019 a válka na Ukrajinu začala už v únoru 2022. Vzhledem k tomu, že žalobce v minulosti dálkově studoval vysokou školu, lze důvodně předpokládat, že byl schopen uvědomit si provázanost běloruské politiky s ruskou, a vnímat tedy i potenciální rizika, která z tohoto faktu vyplývají. Správní orgán shledal jeho postup jako účelový s cílem legalizovat si svůj zdejší pobyt. K tomuto účelu bez dalšího však institut mezinárodní ochrany neslouží.
12. K námitkám vztahujícím se k ustanovení § 14a lze shrnout, že žalobcem prezentované obavy nenasvědčují pravděpodobnosti rizika vystavení jeho osoby skutečnému nebezpečí vážné újmy v případě návratu do země jeho státní příslušnosti.
13. Žalovaný měl za to, že materiály doložené žalobcem nepominul, zabýval se jejich využitelností pro účely správního řízení a své závěry řádně odůvodnil. Do správního spisu sám opatřil a zařadil řadu aktuálních, ve vztahu k posuzované věci relevantních podkladů, s nimiž byl žalobce dne 28. 1. 2025 seznámen.

IV.

Posouzení věci soudem

14. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.).

V.

Rozhodnutí soudu

15. Žaloba je nedůvodná.
16. Ze správního spisu má soud mimo jiné za prokázané, že dne 23. 11 2023 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Žalobce poskytl údaje k podané žádosti a konkrétně sdělil, že chtěl odjet z Běloruska, protože mu nevyhovoval tamější režim. Vycestoval do ČR, kde zjistil, že pokud dostane zaměstnaneckou kartu, může po 5 letech požádat o trvalý pobyt. Ve vlasti má otce, sestru a babičku, jeho matka je v Plzni na základě zaměstnanecké karty. V Bělorusku neměl žádné potíže. Základní vojenskou službu absolvoval v letech 2013-15 u pohraničních vojsk v Grodněnské oblasti. Po nějaké době od základní vojenské služby je nutné projít cvičením. Měl je absolvovat v listopadu 2019, ale odjel 2 měsíce předtím, tedy neporušil žádný zákon. Přesto s ním bylo zahájeno trestní řízení. Dozvěděl se to od otce. Podle žalobce probíhá v Bělorusku skrytá mobilizace. Žalobci byla zaslána 4 předvolání mobilizační a 2 pro upřesnění osobních údajů. Žalobce v pohovoru dále popsal, že se v roce 2020 zúčastnil 3 demonstrací v Praze a 1 v Plzni. Začátkem září se s Bělorusy sešel v Praze s běloruskými vlajkami, má několik fotografií. Podle žalobce ho před velvyslanectvím natáčel člen KGB, protože člen velvyslanectví by filmovat nemohl. Žalobce v pohovoru uvedl, že od 25. 5. 2023 chatoval s členem pluku Kalinovského, poslal vyplněný dotazník s fotkou. Neví, s kým komunikoval, neboť členové pluku jsou z důvodu bezpečnosti anonymní. Následně když jel žalobce v červenci 2023 na Ukrajinu na křtiny, byl na ukrajinských hranicích dlouho kontrolován. Do pluku žalobce nevstoupil, protože ho přesvědčila bývalá přítelkyně. Podle žalobce jsou v Bělorusku silné jednotky KGB a snaží se získávat informace o Bělorusech v zahraničí. V případě návratu do vlasti se žalobce obává přísné kontroly, protože má razítka o návštěvách Ukrajiny a proto, že vystupoval v ČR proti režimu

Lukašenka. O mezinárodní ochranu požádal až nyní, protože zde byl legálně a měl v úmyslu zažádat o trvalý pobyt.

17. V doplňujícím pohovoru žalobce dne 17. 12. 2024 uvedl, že jeho sestře při skládání poslední zkoušky na medicíně řekli, že byla zachycena na fotografiích z protestů, a diplom jí nevydali a pohrozili trestním stíháním. Neumožnili jí ani zapsat se znovu ke studiu. Přes ni se zajímali i o žalobce. Trestní stíhání proti žalobci bylo zastaveno, nebyla shledána vina, ani zákonná opora pro stíhání. Od února 2023 žalobci žádné předvolání nedošlo, jeho sestra vojenskému komisariátu sdělila, že je žalobce v ČR.
18. Žalobce předložil správnímu orgánu fotografie z protestu v Praze, rodný list dcery, chat s člověkem z Pluku Kalinovského.
19. Správní orgán opatřil zprávy o zemi původu, a to Informaci OAMP ze dne 25. 6. 2024 Bělorusko: Bezpečnostní a politická situace v zemi, Informaci OAMP ze dne 11. 11. 2024 Bělorusko: Povinná vojenská služba a odvody, Informaci OAMP ze dne 13. 11. 2024 Bělorusko: Monitoring protestů v zahraničí a stíhání za předchozí protestní činnost, Informaci OAMP ze dne 23. 4. 2024 Bělorusko: Situace účastníků protestů z roku 2020, Kontroly na bělorusko-ruských hranicích, Situace běloruských občanů po dlouhodobém pobytu v zahraničí, Monitoring sociálních sítí a kontrola telefonů, Vojenská služba, Pluk Kalinovského a dobrovolnické sbory na Ukrajině.
20. Soud doplnil dokazování o v žalobě navržené důkazy. Podle článku na www.voxpot.cz "Mobilizace podle Lukašenka: Bojovat po boku Ruska, ale nestát se agresorem číslo 2" ze dne 20. 10. 2022, je i přes skrytou mobilizaci brzký vstup Běloruska do války nepravděpodobný. Podle článku na www.idnes.cz "V českých městech se demonstrovalo proti policejním zásahům v Bělorusku" ze dne 15. 8. 2020 se konaly u příležitosti prezidentských voleb v Bělorusku demonstrace v Praze a v Plzni.
21. Dle § 12 zákona o azylu „Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
 - a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“
22. Dle § 14 zákona o azylu „Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl (dále jen "humanitární azyl") z humanitárního důvodu. Rodinnému příslušníku podle § 13 odst. 2 azylanta, kterému byl udělen humanitární azyl, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí humanitární azyl za účelem sloučení rodiny; § 13 se použije obdobně.“
23. Podle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu „Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje

- a) *trest smrti nebo poprava,*
- b) *mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo*
- c) *vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.“*

24. Ze správního spisu má soud za prokázané, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu na území ČR z důvodu obav, že bude mobilizován a poslán do války proti Ukrajině, že se běloruské orgány dozví o tom, že se účastnil v roce 2020 demonstrací v Praze a v Plzni, a o tom, že chtěl vstoupit do Pluku Kalinovského.
25. Žalobce uvedl, že nikdy nebyl členem žádné politické strany a ani nebyl nijak politicky aktivní v době, kdy pobýval v zemi původu. Samotná skutečnost výslovně potvrzená žalobcem, že z důvodů obsažených v § 12 zákona o azylu neměl žádné potíže v zemi původu, dle názoru soudu svědčí o tom, že zde nejsou naplněny podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. a) zákona o azylu.
26. Žalobce ve správním řízení uvedl, žádné problémy se státními orgány v zemi původu neměl, a že opustil vlast pouze proto, mu v Bělorusku obecně nevyhovoval režim, a když přicestoval do ČR, dozvěděl se o možnosti požádat o zaměstnaneckou kartu a po 5 letech o trvalý pobyt.
27. Soud se tím ztotožnil se závěrem žalovaného, podle něhož sám žalobce potvrdil, že jeho hlavním důvodem k podání žádosti o mezinárodní ochranu nebyly obavy z pronásledování v zemi původu, nýbrž snaha získat nové pobytové oprávnění v ČR poté, co žalobce přestal být držitelem platné zaměstnanecké karty, k čemuž podle jeho vyjádření v řízení před soudem došlo v souvislosti s tím, že se objevili žadatelé o azyl z Ukrajiny a získávali přednostně zaměstnání, kde dřív pracoval žalobce, čímž se dostal do obtížnější situace než oni. Teprve poté požádal žalobce o mezinárodní ochranu. K tomu soud uvádí, že legalizace pobytu není důvodem, který by bylo možné podřadit taxativně vyjmenovaným důvodům pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Mezinárodní ochrana ve formě azylu neslouží k legalizaci pobytu na území ČR, k tomu je primárně určen zákon č. 326/1999 Sb., o azylu.
28. Soud neshledal důvodnou ani obavu žalobce, že by mohl být po návratu do vlasti mobilizován a poslán do války proti Ukrajině, neboť z žádného podkladu obsaženého ve správním spise, ani po doplnění důkazů při jednání před soudem, nevyplynulo, že by se mělo Bělorusko či jeho občané zúčastnit války proti Ukrajině. Tento závěr vyplývá i z výše zmíněného článku na www.voxpot.cz "Mobilizace podle Lukašenka: Bojovat po boku Ruska, ale nestát se agresorem číslo 2" ze dne 20. 10. 2022, podle něhož je i přes skrytou mobilizaci brzký vstup Běloruska do války nepravděpodobný.
29. Z provedeného dokazování také jednoznačně vyplynulo, že trestní stíhání vedené s žalobcem proto, že se nedostavoval na vojenskou správu, bylo zastaveno proto, že pro stíhání nebyla zákonná opora, nebyla shledána vina. Žalobci tím nepřímě běloruské orgány přisvědčily v jeho názoru, že se žádného porušení zákonů nedopustil. Ohledně posouzení, zda žalobce splňuje podmínky udělení § 14a zákona o azylu, soud tedy konstatuje, že i ve vztahu k možnosti udělení doplňkové ochrany byla situace žalobce posuzována především z hlediska jeho vyjádření. Nelze proto předpokládat, že by žalobci hrozilo při návratu nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu spočívající v trestu dlouhodobého odnětí svobody či dokonce smrti kvůli jeho nedostavování se na vojenskou správu.

30. Ohledně okolnosti, že se žalobce účastnil opozičních protestů v roce 2020 v Praze a v Plzni, přičemž měla být jeho účast nafilmována, žalovaný správně v napadeném rozhodnutí poukázal především na okolnost, že se jednalo o jednorázový protest, ke kterému došlo již před 5 lety. Takový ojedinělý protest sám o sobě nemůže naplnit bez dalšího ust. § 12 zákona o azylu. Nadto žalobce uvedl, že jeho sestře neudělili diplom za to, že se sama zúčastnila protivládních protestů, tudíž tato okolnost neprokazuje odůvodněnost obav z pronásledování žalobce. Dále nebylo nijak prokázáno tvrzení žalobce, že osoba s kamerou byl pracovním KGB, jak tvrdil žalobce. Soud se ztotožnil s žalovaným v závěru, že na danou situaci lze aplikovat na rozsudek č. j. 3 Azs 303/2004 ze dne 21. 7. 2005, v němž NSS uvedl: „*Skutečnost, že v některé zemi existuje autoritářský a nedemokratický režim, který v mnoha případech pošlapává lidská práva, však neznamená, že kterýkoliv občan takové země je tomuto negativnímu vlivu přímo nebo zprostředkovaně vystaven.*“ Dle názoru soudu žalobcem vyjadřovaný nesouhlas s režimem v Bělorusku neprokazuje důvodnost jeho obav z pronásledování v zemi původu pro jeho politické přesvědčení.
31. Soud neshledal důvodnou ani žalobní námitku, podle níž žalovaný nedostal povinnosti zjistit skutkový stav bez důvodných pochybností, přičemž měl žalovaný bagatelizovat důkazy předkládané žalobce (tj. fotografie dokazující jeho účast na pražských protestech proti Lukašenkovu režimu v roce 2020, záznam chatové komunikace s členem z Pluku Kalinovského a úryvky z běloruského zákona o vojenské službě, odkazy na články). Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je podle názoru soudu jednoznačně zřejmé, že se žalovaný zabýval všemi předloženými důkazy jednotlivě i v jejich souvislosti a zhodnotil informace, které z nich vyplývají. Závěry žalovaného jsou v tomto směru přezkoumatelné a logické.
32. Pokud jde o žalobcovo chatování s členem Pluku Kalinovského, žalovaný k tomu v napadeném rozhodnutí poukázal na Informaci OAMP ze dne 23. 4. 2024 Bělorusko: Situace účastníků protestů z roku 2020, Kontroly na bělorusko-ruských hranicích, Situace běloruských občanů po dlouhodobém pobytu v zahraničí, Monitoring sociálních sítí a kontrola telefonů, Vojenská služba, Pluk Kalinovského a dobrovolnické sbory na Ukrajině. Podle žalovaného z uvedené Informace vyplynulo, že došlo k odhalení zlomku z celkového počtu dobrovolníků, když jen Pluk Kalinovského disponuje 1500 dobrovolníky. Žalovaný poukázal i na to, že podle výpovědi žalobce se pluk snaží komunikaci utajit. Na základě toho dospěl žalovaný k závěru, že žalovaný nepopírá, že ve výjimečných případech může dojít k odhalení osob, které se pokusily vstoupit do dobrovolnických jednotek, ale s vysokou mírou pravděpodobnosti se běloruské orgány o internetové komunikaci žalobce s členem pluku nedozvědí.
33. Tento závěr považuje soud vzhledem ke skutkovému zjištění za logický a správný a soud k tomu dodává, že při jednání soudu žalobce sám uvedl, že je mu známo, že v televizi prezident Lukašenko potvrdil, že bude postih prováděn za skutečnou účast v Pluku Kalinovského, což není případ žalobce.
34. Podle názoru soudu je tedy podstatné, že žalobce upustil od záměru vstoupit do tohoto pluku. Tudíž nejsou odůvodněné ani obavy žalobce z postihu ze strany běloruských orgánů za jeho cesty na Ukrajinu zaznamenané v cestovním pase, neboť žalobce je může zdůvodnit návštěvami svého nezletilého dítěte žijícího na Ukrajině.
35. Soud se ztotožnil s žalovaným i při posuzování žádosti žalobce o mezinárodní ochranu z rodinných důvodů, tj. proto, že v ČR má žalobce matku. Rodinné vazby v ČR nejsou důvodem pro udělení azylu podle výše uvedeného ustanovení zákona o azylu. Rozhodnutí

správního orgánu o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu či rozhodnutí o neudělení azylu v situaci, kdy žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, samo o sobě nevylučuje pobyt takového cizince na území ČR, jsou-li k tomu dány rodinné důvody, tuto otázku je však potřeba řešit dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, ve znění pozdějších předpisů, který je k úpravě pobytu cizinců na českém území primárně určen. Rovněž soud připomíná, že rodinné důvody nejsou uvedeny mezi taxativně vyjmenovanými důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, tj. rodinné důvody nejsou z hlediska tohoto ust. azylově relevantní.

36. Ohledně žádosti žalobce, aby jeho situace byla zohledněna udělením azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu, žalovaný k tomuto uvedl v napadeném rozhodnutí, že „správní orgán se v této souvislosti zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací výše jmenovaného žadatele o udělení mezinárodní ochrany a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Jmenovaný je dospělou, plně právně způsobilou, praceschopnou a zdravou osobou. Správní orgán konstatuje, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok a je udělován pouze za výjimečných okolností v případech, kdy nebyl shledán důvod pro udělení azylu dle §12, a kdy by bylo zcela „nehumánní“ azyl neudělit. Správní orgán takové skutečnosti neshledal.
37. Z výše uvedeného dle závěru soudu vyplývá, že případ žalobce nebyl žalovaným považován za případ zvláštního zřetele hodným, jak to vyžaduje § 14 zákona o azylu.
38. Uvedené odůvodnění neudělení azylu z humanitárního důvodu považuje soud za dostatečné a logické, přičemž soud připomíná, že je na uvážení správním orgánu, zda tento druh azylu udělí či nikoli, a soud pouze přezkoumává, zda bylo rozhodnutí o neudělení řádně zdůvodněno. V daném případě rozhodnutí správního orgánu vyhovělo těmto požadavkům a je tak v souladu se zákonem.
39. Soud dále uvádí, že ani okolnost, že žalobce má v ČR matku, nepředstavuje situaci mimořádnou v tom smyslu, že by mohla naplnit důvod zvláštního zřetele hodný dle ust. § 14 zákona o azylu. Žalobce je dospělý, svéprávný, a není tedy na své matce závislý. Dlouhodobé pobytové oprávnění nepředstavuje jedinou legální možnost k realizaci rodinného života. Existuje i žádost o vízum krátkodobé nebo možnost společně vycestovat do země původu žalobce.
40. Soud připomíná, že Evropská úmluva o lidských právech a základních svobodách v čl. 8, zabývající se právem na rodinný život, ani jiný právní předpis nezakládají právo na volbu země, kde bude žalobce se svými blízkými realizovat rodinný život.
41. Soudu nezbyvá než zdůraznit, že azylové řízení je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze ho zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky, tak jak jsou upraveny zákonem o pobytu cizinců na území ČR. S ohledem na uvedené soud proto hodnotí žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany jako účelovou, jejímž cílem je legalizace pobytu a v tomto směru odkazuje přiměřeně i na rozsudek NSS ze dne 24. 2. 2005, sp. zn. 7 Azs 187/2004, který uvádí, že: „Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Je patrné, že zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území ČR či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona. Právní úpravu

o pobytu cizinců na území ČR obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění, jehož institutů měl žadatel možnost využít a které dříve i úspěšně využíval.“

42. V postupu žalovaného ani v žalobou napadeném rozhodnutí soud nenalezl nedostatky, které by byly způsobilé ke zrušení napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav, přičemž přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a uspokojivým způsobem své rozhodnutí odůvodnil, přijaté řešení také odpovídalo okolnostem daného případu. Žalovaný postupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, opatřil si dostatečné podklady pro rozhodnutí, zjistil všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu, pečlivě přihlížel ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a provedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění stavu věci. Všemi zjištěnými okolnostmi v této věci se žalovaný ve svém rozhodnutí dostatečným způsobem objektivně zabýval, s čímž se zdejší soud ztotožnil.
43. Vzhledem ke všem zjištěným skutečnostem soudu nezbylo, než žalobu zamítnout jako nedůvodnou ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s., dle něhož soud zamítne žalobu, není-li důvodná (výrok I. rozsudku), když žádná z žalobních námitek nebyla shledána důvodnou.

VI.

Náklady řízení

44. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalovaný, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

Plzeň 8. září 2025

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně